

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2057

Vragen van de leden **Van der Lee** (GroenLinks) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *uitspraken van de Israëliische Minister van Financiën en verdere escalatie van het geweld* (ingezonden 3 maart 2023).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 28 maart 2023).

Vraag 1

Kunt u het bericht bevestigen dat de Israëliische Minister van Financiën Bezalel Smutrich in een interview met Matan Hodorov stelde dat het Palestijnse dorp Hawara van de aardbodem zou moeten verdwijnen, en dat de Israëliische overheid dat moet doen, en niet gewone burgers?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw appreciatie van een dergelijke uitspraak, en heeft u deze uitspraak reeds veroordeeld?

Antwoord 2

Deze uitspraak is onacceptabel. De Minister is, na brede internationale verontwaardiging en kritiek, op zijn woorden teruggekomen.

Vraag 3

Hoe kijkt u naar het opnieuw oplaaieren van het geweld aan beide kanten van het conflict, waarbij de afgelopen week twee Israëli's werden doodgeschoten en er door kolonisten enorme verwoestingen werden aangericht in Hawara? Heeft u het geweld door beide partijen reeds hard en openlijk veroordeeld?

Antwoord 3

De huidige spanningen en gebruik van geweld nemen steeds verder toe, zoals ook blijkt uit de door u genoemde voorbeelden. Dit geeft reden tot grote zorg. Het is in het belang van beide partijen om verdere escalatie te voorkomen. Nederland roept hiertoe op, publiekelijk en in bilaterale contac-

¹ Matan Hodorov, Twitter, 1 maart 2023, <https://twitter.com/MatanHodorov/status/1630887014630301696>

ten, richting beide partijen. Daarnaast spreekt Nederland zich nadrukkelijk uit tegen unilaterale stappen die de situatie verder onder druk zetten. Ook op Europees niveau wordt deze boodschap uitgedragen getuige de recente verklaring van de Hoge Vertegenwoordiger Borrell namens alle 27 lidstaten.²Nederland steunt in dit kader ook de recente initiatieven van Jordanië, Egypte en de VS in Aqaba om afspraken te maken om de situatie te de-escaleren.

Vraag 4 en 5

Hoe kijkt u terug op de oproep zoals gesteld in de «Antwoorden op Kamervragen over de gewelddadige aanslagen Palestina en Israël en dreiging van escalatie conflict» (27 februari) aan de Israëlische regering om terughoudend te zijn met het gebruik van geweld in veiligheidsoperaties? Kunt u aangeven wat het effect hiervan is geweest?

Deelt u de mening dat enkel het uitspreken of veroordelen niet voldoende is om daadwerkelijk een einde te maken aan de escalatie aan beide kanten, als dit geen of te weinig resultaat oplevert?

Antwoord 4 en 5

Ik deel uw mening dat de situatie verder verslechtert ondanks herhaalde oproepen voor de-escalatie vanuit Nederland en de internationale gemeenschap. Nederland blijft oproepen tot de-escalatie, zoals ook recent in Europees verband via de verklaring van de Hoge Vertegenwoordiger namens alle EU-lidstaten. Met het uitspreken of veroordelen van acties geeft het kabinet aan wat het van deze acties vindt. Daarbij kan het kabinet betrokken partijen oproepen tot aanpassing van gedrag, bijvoorbeeld om terughoudend te zijn met het gebruik van geweld. Hoewel het uiteindelijk aan de betrokken partijen is om hier gehoor aan te geven, kan door het uitspreken, veroordelen en oproepen, liefst samen met gelijkgezinde landen, druk op de partijen worden opgevoerd om stappen tot de-escalatie te zetten. Daarnaast verwelkomt Nederland initiatieven van andere landen, zoals van Jordanië, Egypte en de VS in Aqaba om de partijen bij elkaar te brengen en de situatie te de-escaleren.

Vraag 6

Welke concrete bescherming kunnen wij als Nederland bieden aan Palestijnen die hun leven niet zeker zijn in Hawara?

Antwoord 6

De mogelijkheden van Nederland om concrete bescherming te bieden zijn beperkt. In bilaterale contacten met Israël onderstreept Nederland consequent de noodzaak proportioneel te handelen en adequaat op te treden tegen kolonistengeweld.

Vraag 7

Hoe kan Nederland bijdragen aan het zorgen voor vervolging van degenen die verantwoordelijk zijn voor het geweld aan beide kanten?

Antwoord 7

Nederland onderstreept richting beide zijden consequent het belang van accountability. Gezien de omvang van het geweld, en het aanzienlijk aantal doden, waaronder ook burgers, is het doen van onderzoek en het eventueel instellen van vervolging een vereiste. De lokale rechtsgang is hiervoor leidend. Nederland steunt zowel Israëlische als Palestijnse maatschappelijk organisaties die onderzoek doen (bijvoorbeeld bij incidenten van kolonistengeweld) en juridische vertegenwoordiging bieden in het rechtsproces.

Vraag 8

In de «Antwoorden op Kamervragen over de gewelddadige aanslagen Palestina en Israël en dreiging van escalatie conflict» (27 februari) wordt gesteld dat «ook op Europees niveau wordt gereflecteerd om te bezien hoe de EU kan bijdragen aan de-escalatie». Maar bent u het niet eens dat dit een

² Israel/Palestine: Statement of the High Representative on behalf of the European Union on the latest developments – Consilium (europa.eu)

te vrijblijvende houding is van het Nederlandse kabinet en dat we toe moeten naar concrete acties vanuit Europa om het geweld te stoppen?

Antwoord 8

Nederland staat in goed contact met andere EU-lidstaten over de huidige ontwikkelingen en blijft dit doen. Op Europees niveau wordt gesproken over de wijze waarop de EU kan bijdragen aan de-escalatie. Deze noodzaak wordt breed gedeeld getuige ook de verklaring van de Hoge Vertegenwoordiger namens de 27 EU-lidstaten van 8 maart jongstleden waarin ernstige zorg is uitgesproken over het toenemende geweld en extremisme in Israël en de bezette Palestijnse gebieden, met een groot aantal Palestijnse en Israëlische slachtoffers, onder wie kinderen, tot gevolg.

Vraag 9

Welke andere concrete plannen heeft u om te zorgen dat het geweld aan allebei de kanten van het conflict een halt wordt toegeeroepen?

Antwoord 9

Zie antwoord op vragen 3, 4 en 5.

Vraag 10

Welke mogelijkheden ziet u om de beweging in Israël die zich zorgen maakt om het afglijden van de democratie en iedere zaterdag de straat op gaat concreet te ondersteunen?³

Antwoord 10

De demonstraties in Israël geven een duidelijk signaal over breed gedragen zorgen in de maatschappij. Onafhankelijke rechtspraak is onmisbaar in een democratische samenleving en in een rechtsstaat. In de dialoog met Israël wordt het belang hiervan onderstreept.

³ Mya Guarnieri Jaradat, «Israelis Fear Their Democracy Is Crumbling – and the U.S. Isn't Coming to Help», 16 februari 2023, <https://www.politico.com/news/magazine/2023/02/16/israel-democracy-protests-us-00083057>